

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 83

(2007–2008)

Om lov om endring i lov 1. april 2005
nr. 15 om universiteter og høyskoler

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	6	Utestenging	20
			6.1	Gjeldende rett	20
2	Lovforslagets bakgrunn	6	6.2	Forslag i høringsbrevet	20
2.1	Brautasetutvalget	6	6.3	Høringsinstansens merknader	20
2.2	Forslag til andre lovendringer	7	6.4	Departementets vurdering	21
2.3	Høringsinstanser	7			
3	Godskriving og godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon	9	7	Klage på karakter	23
3.1	Lisboakonvensjonen	9	7.1	Gjeldende rett	23
3.2	Gjeldende rett	9	7.2	Forslag i høringsbrev	23
3.3	Brautasetutvalgets forslag	11	7.3	Høringsinstansens merknader	23
3.4	Forslag i høringsbrevet	11	7.4	Departementets vurdering	23
3.5	Høringsinstansenes merknader	12	8	Diverse bestemmelser	25
3.6	Departementets vurdering og forslag	12	8.1	Universitetsmuseene	25
4	Falske vitnemål	15	8.2	Kvalifikasjonsrammeverk	25
4.1	Gjeldende rett	15	8.3	Vurdering av om det finnes søkere klart kvalifisert for fast ansettelse	25
4.2	Forslag i høringsbrevet	15	8.4	Innstilling ved ansettelse i lederstillinger	25
4.3	Høringsinstansens merknader	15	9	Økonomiske og administrative konsekvenser	27
4.4	Departementets vurdering	15	10	Merknader til bestemmelsene	28
5	Rettigheter for studenter som får barn i studietiden	18			
5.1	Gjeldende rett	18			
5.2	Forslag i høringsbrevet	18			
5.3	Høringsinstansenes merknader	18			
5.4	Departementets vurdering	18			
				Forslag til lov om endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.....	32

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 83

(2007–2008)

Om lov om endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler

*Tilråding fra Kunnskapsdepartementet av 26. september 2008,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem forslag til endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

Universitets- og høyskoleloven er felles for private og statlige universiteter og høyskoler som er akkreditert, eller som har oppnådd institusjonsakkreditering som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, jf. universitets- og høyskoleloven § 1-3.

I denne proposisjonen gjøres det nærmere rede for Regjeringens vurderinger av behovet for å endre deler av universitets- og høyskoleloven. End-

ringene er i hovedsak et ledd i oppfølgingen av Brautasetutvalgets innstilling av 5. januar 2007 om godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge. Videre foreslås det endringer i reglene om bruk av falske vitnemål, utestenging av studenter på grunn av uønsket eller farlig atferd, tidsfrister for å fremme krav om begrunnelse for karakterfastsetting og krav om innstillingsutvalg ved ansettelse av direktør. I tillegg foreslås det enkelte justeringer i bestemmelsen som regulerer rettigheter for studenter som får barn i studietiden.

2 Lovforslagets bakgrunn

2.1 Brautasetutvalget

Kunnskapsdepartementet oppnevnte 1. april 2006 et utvalg for å utrede problemstillinger knyttet til systemet for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge. Det var en tredelt bakgrunn for oppnevningen:

- Et anmodningsvedtak fra Stortinget (nr. 384 (2004-2005)) der regjeringen ble bedt om å utarbeide retningslinjer for raskere kartlegging av kompetanse slik at denne kan benyttes som grunnlag for hel eller delvis godkjenning av fagkrets.
- Departementets varsel om at det vil bli satt i gang et arbeid for å etablere bedre rutiner for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning i Ot.prp.nr.79 (2004-2005) om ny lov om universiteter og høyskoler.
- Soria Moria-erklæringens vektlegging av å bedre innvandreres muligheter for inkludering og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv ved at regjeringen vil gjøre det enklere og raskere å få godkjent utdanning tatt i andre land.

Utvalget, ledet av Knut Brautaset, ble særlig bedt om å se på godkjenning av utenlandsk utdanning og vurdere hvorvidt det var behov for endringer som kunne bidra til å bedre integrasjon av innvandrere i det norske arbeidsmarkedet. I tillegg ble utvalget bedt om å se på reglene for godskriving av utdanning mellom norske utdanningsinstitusjoner på bakgrunn av ny gradsstruktur.

Brautasetutvalgets mandat var begrenset til godkjenning av høyere utdanning, det vil si generell og faglig godkjenning av høyere utdanning som er hjemlet i universitets- og høyskoleloven, og omfattet ikke godkjenning og autorisasjon for det regulerte arbeidsmarkedet, som faller inn under flere departementers saksfelt.

Utvalget avga 5. januar 2007 sin innstilling, og den ble sendt på høring 30. januar med høringsfrist 30. april. Det kom inn høringsuttalelser fra 49 instanser hvorav 8 ikke hadde noen merknader til Brautasetutvalgets forslag. Gjennomgangen av høringsuttalelsene viste at det generelt er et behov for nærmere presiseringer i universitets- og høy-

skoleloven, samt visse endringer på grunn av ny gradsstruktur. På bakgrunn av Brautasetutvalgets anbefalinger og innspill i høringsuttalelsene foreslår departementet nå enkelte endringer i universitets- og høyskoleloven.

Departementet har også fulgt opp utvalgets anbefalinger på andre måter. Departementet har bedt NOKUT om å oppnevne en arbeidsgruppe som skal gjennomgå dagens NAG-base (Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning), herunder foreslå tiltak for å forbedre dagens databaseløsning. Departementet har stilt 800.000 kroner til disposisjon for dette arbeidet. Arbeidsgruppen vil i løpet av høsten 2008 levere sitt forslag til videre arbeid med NAG-basen til departementet. Videre er Lisboa-konvensjonens supplerende tekst sendt alle institusjoner med oppfordring til å bruke den som god bruksanvisning for rutiner i godkjenningsarbeidet.

På bakgrunn av utvalgets forslag har departementet også gått inn for opprettingen av et informasjonssenter i siste halvdel av 2008. Dette informasjonssenteret skal gi brukerne, det være seg søkere, veiledere/rådgivere, arbeidsgivere eller andre, korrekt informasjon når det gjelder opptak til studier, informasjon vedrørende godkjenning og godskriving av høyere utdanning, herunder godkjenning som kreves for regulerte yrker. Dette vil igjen føre til at spesielt innvandrere med utenlandsk høyere utdanning vil kunne orientere seg raskere, og få sin utdanning godkjent tidligere, for lettere å komme i arbeid. Informasjonen vil være tilgjengelig på mange språk, og den norskspråklige informasjonen vil være kortfattet og enkel slik at ferske språkbrukere kan forstå den. Departementet har tildelt 3 millioner kroner til NOKUT over 2008-budsjettet for å følge opp Brautasetutvalgets forslag. Dette gjelder oppretting av informasjonssenteret, arbeidet med GSU-listen (Generell Studiekompetanse og tilleggskrav for søkere med Utenlandsk utdanning), som anvendes som grunnlag både til opptak av søkere med utenlandsk utdanning og for godkjenning av utenlandsk utdanning, samt arbeidet med å gi mer utfyllende informasjon i godkjenningsbrevet. Departementet vil

også tildele 6 millioner kroner over 2009-budsjettet for videre oppfølging av ovennevnte.

2.2 Forslag til andre lovendringer

I anmodningsvedtak (nr. 369 (2007-2008)) ba Stortinget departementet om å foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket knyttet til studenter som får barn under utdannelsen. På bakgrunn av dette vedtaket foreslår departementet enkelte endringer i bestemmelsen som omhandler rettigheter for studenter som får barn i studietiden.

Det er en økende forekomst av falske vitnemål ved søknader om generell godkjenning av utdanning hos NOKUT og ved søknader om opptak til universiteter og høyskoler. Departementet foreslår flere endringer i loven for å motvirke bruk av falske vitnemål.

Departementet fremmer også forslag om endringer i lovbestemmelser om utestenging i forbindelse med en students uønsket eller farlig atferd, tidsfristen i for å fremsette krav om begrunnelse for karakterfastsetting og innstilling ved ansettelse av direktør.

2.3 Høringsinstanser

Lovforslagene fra Kunnskapsdepartementet om endringer i universitets- og høyskoleloven ble sendt på høring til:

- Akademikerne
- Datatilsynet
- De nasjonale forskningsetiske komiteer
- Departementene
- Elevorganisasjonene
- Forbrukerombudet
- Forbrukerrådet
- Forskningsparkene
- Forsvarets høyskoler
- Handels- og servicenæringens Hovedorganisasjon
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
- KIM – Kontaktutvalget mellom innvandrerebe- folkningen og myndighetene
- Kristne Friskolers Forbund
- Landsorganisasjonen i Norge
- Likestillings- og diskrimineringsombudet
- Lærernes Yrkesforbund
- Nettverk for private høyskoler
- NOKUT
- Norges Farmaceutiske Forening
- Norges Forskningsråd
- Norges Ingeniørorganisasjon

- Norsk Lektorlag
- Norsk Presseforbund
- Norsk senter for Menneskerettigheter
- Næringslivets Hovedorganisasjon
- Politihøgskolen
- Riksrevisjonen
- Sametinget
- Samordna opptak
- Samskipnadsrådet
- Senter for internasjonalisering av høyere utdanning - SIU
- Sosialistisk opplysningsforbund
- Statens lånekasse for utdanning
- Statistisk sentralbyrå
- Steinerskolen i Norge
- Studentorganisasjonene
- UNIO
- Universiteter og høyskoler
- Universitets- og høyskolerådet
- Utdanningsdirektoratet
- Utdanningsforbundet
- Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Følgende høringsinstanser har kommet med merknader til høringsbrevet:

- Akademikerne
- ANSA
- Barne- og likestillingsdepartementet
- Forskerforbundet
- BI
- Høgskolen i Akershus
- Høgskolen i Bergen
- Høgskolen i Buskerud
- Høgskolen i Bodø
- Høgskolen i Molde
- Høgskolen i Oslo
- Høgskolen i Stord/Haugesund
- Høgskolen i Sør-Trøndelag
- Høgskolen i Telemark
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
- KIM – Kontaktutvalget mellom innvandrerebe- folkningen og myndighetene
- Klagenemnda ved BI
- Musikerens fellesorganisasjon
- NOKUT
- Norges Idrettshøgskole
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Norges veterinærhøgskole
- Norsk Studentunion
- Samordna opptak
- Statistisk sentralbyrå
- Studentenes Landsforbund
- VOX
- UNIO
- Universitetet for miljø- og biovitenskap

- Universitets- og høyskolerådet
- Universitetet i Agder
- Universitetet i Bergen
- Universitetet i Oslo
- Universitetet i Stavanger
- Universitetet i Tromsø
- Utdanningsforbundet
- Utlendingsdirektoratet

3 Godskriving og godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon

3.1 Lisboakonvensjonen

Konvensjonen om godkjenning av kvalifikasjoner vedrørende høyere utdanning i Europaregionen (Lisboakonvensjonen) ble underskrevet i Lisboa 11. april 1997 og trådte i kraft 1. februar 1999. I Norge trådte konvensjonen i kraft 1. juni 1999. Per 23. juni 2008 har 48 land ratifisert konvensjonen.

Det grunnleggende prinsipp i Lisboakonvensjonen er at godkjennende myndighet i et land skal godkjenne kvalifikasjoner fra en annen konvensjonspart som likeverdig med egen utdanning. Dette gjelder utdanning som gir grunnlag for opptak til høyere utdanning, godkjenning av studieperioder og godkjenninger av hele utdanninger. Hensikten med konvensjonen er å legge til rette for større akademisk mobilitet. Målet er felles løsninger på praktiske problemer når det gjelder godkjenning av kvalifikasjoner i høyere utdanning.

Lisboakonvensjonen legger vekt på at saksbehandlingen av søknader om godkjenning av utdanning skal skje på en rettferdig og åpen måte etter et system som er åpent for innsyn, er forutsigbart og ikke-diskriminerende. Konvensjonens supplerende tekst «Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications and Periods of Study» (vedtatt 6. juni 2001) gir utfyllende bestemmelser til den. Videre er det tre andre supplerende tekster til konvensjonen, herunder to rekommandasjoner vedrørende henholdsvis internasjonale opptakskrav til høyere utdanning «Recommendation on International Access Qualifications» (1999) og godkjenning av fellesgrader «Recommendation of the Recognition of Joint Degree» (vedtatt 9. juni 2004) og en veiledning «Code of Good Practice» vedrørende transnasjonal utdanning (6. juni 2001).

3.2 Gjeldende rett

Vi har i dag to ulike godkjenningsordninger – generell godkjenning og faglig godkjenning. Før det gis en kort beskrivelse av gjeldende system om godkjenning av høyere utdanning etter universi-

tets- og høyskoleloven, forklares akkrediteringsbegrepet og dets innhold nærmere her.

Akkreditering

Akkreditering etter universitets- og høyskoleloven er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon og de studier institusjonen tilbyr oppfyller et gitt sett av standarder, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-1 første ledd. Etter universitets- og høyskoleloven skilles det mellom akkrediterte institusjoner og akkrediterte studier. Det følger av universitets- og høyskoleloven § 2-1 annet ledd bokstav a og b at studier kan akkrediteres uten at institusjonen som sådan er akkreditert. NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) er etter nevnte bestemmelser ansvarlig for akkrediteringen av institusjoner og studier under universitets- og høyskoleloven.

Reglene om generell og faglig godkjenning av høyere utdanning må holdes adskilt fra ordningen om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, som gjelder innenfor EØS-området. Godkjenning av høyere utdanning innebærer ikke en rett til å praktisere i lovregulerte yrker, det vil si yrker der det i lov eller forskrift kreves bestemte kvalifikasjoner for å kunne benytte en yrkestittel eller utøve et yrke. For å sikre fri bevegelighet for arbeidstakere og tjenesteytere i EØS-området vedtok EU 7. september 2005 et direktiv (direktiv 2005/36/EF), med ikrafttredelse 20. oktober 2007, om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Direktivet gjelder for EØS-borgere som ønsker å praktisere et regulert yrke innenfor EU.

Generell godkjenning

NOKUT kan etter universitets- og høyskoleloven § 3-4 annet ledd etter søknad fra enkeltpersoner gi *generell godkjenning* av en utdanning fra en utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk utdanning som ikke går under universitets- og høyskoleloven. En generell godkjenning er vedtak om at utdanning *godkjennes som likestillt* med akkreditert norsk høyere utdanning. Ordningen gjelder for søkere som ønsker å få dokumentert at den

utdannelsen de har fullført enten i utlandet eller hos en institusjon som ikke er akkreditert etter universitets- og høyskoleloven, er likestilt med en utdanning fra akkreditert institusjon under universitets- og høyskoleloven. Dette betyr at denne typen godkjenning ikke er tilstrekkelig for søkere som ønsker videre studier hos akkrediterte institusjoner under universitets- og høyskoleloven eller yrker der det kreves egen autorisasjon eller godkjenning.

Ved generell godkjenning godkjennes utdanningen ut fra prinsippet fra Lisboakonvensjonen om at ett års normert studietid i utdanningslandet er jevngodt med ett års normert studietid i Norge (60 studiepoeng). Det blir også vurdert om utdanningen i omfang og nivå svarer til en bachelor-, master- eller doktorgrad, men det faglige innholdet i søkerens utdanning spesifiseres vanligvis ikke.

Faglig godkjenning

Den *faglige godkjenningen* er tredelt; jevngodhetsvurdering, godskriving og fritak. Universitets- og høyskoleloven § 3-4 tredje ledd hjemler *jevngodhetsvurderingen*. Ved *jevngodhetsvurderingen* vurderer en norsk høyere utdanningsinstitusjon, som er akkreditert etter universitets- og høyskoleloven, om søkerens gjennomførte utdanning direkte kan sammenlignes med en utdanning som gis ved vedkommende universitet eller høyskole. Institusjonen kan vurdere *hele eller deler* av den gjennomførte utdannelsen. Dersom studiet er fullført og hele studiet er å anse som jevngodt, gir godkjenning etter denne bestemmelsen rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med. Det er for eksempel hensiktsmessig da det i noen yrker er krav til en fagspesifikk grad med tilhørende tittel. Der det kun søkes om vurdering av deler av den gjennomførte utdannelsen, kan godkjenningen danne grunnlag for å ta videre høyere utdanning i Norge.

Det er det enkelte akkrediterte universitet eller høyskole som på grunnlag av omfattende dokumentasjon avgjør om utdanningen eller kombinasjon av utdanningen fra Norge eller utlandet oppfyller deres spesifikke krav til bredde og dybde i den aktuelle graden, det vil si om den er «jevngodt med» denne. Det kreves at utdanningen er godt dokumentert med blant annet pensumslister, kursbeskrivelser og eventuelle skriftlige avhandlinger.

Denne godkjenningsordningen, herunder jevngodhetsvurderingen, er således både rettet mot det ikke-regulerte arbeidsmarkedet, hvis søkeren ønsker en norsk grad, eller som grunnlag for å ta videre høyere utdanning i Norge.

Den andre formen for faglig godkjenning, såkalt *godskriving*, gjelder søkere som allerede har studert ved en institusjon som tilbyr akkreditert høyere utdanning, og som ønsker opptak til en annen institusjon som tilbyr akkreditert høyere utdanning. Institusjoner som tilbyr akkrediterte studier kan godskrive tilsvarende utdanning. Vedkommende institusjon skal godskrive den allerede gjennomførte utdanningen dersom vilkårene for godskriving er oppfylt, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-4 første ledd. Institusjonen må sammenligne pensum, eksamener, kurs mv. for å sikre at den gjennomførte akkrediterte utdannelsen gir rett til godskriving. Etter § 3-4 første ledd skal utdanningen i utgangspunktet godskrives med samme antall studiepoeng. Det må likevel tas forbehold da den enkelte institusjon har studieplaner med nærmere krav til bredde og fordypning i det enkelte studium. Hvorvidt slik innregning kan skje i en konkret grad eller yrkesutdanning, og i tilfelle med hvor stor uttelling, avhenger av reglementet for vedkommende grad.

Bestemmelsen gjelder, som beskrevet ovenfor, kun for søkere som har gjennomført utdanning ved en institusjonen hvor utdanningen er akkreditert etter universitets- og høyskoleloven. Andre søkere må vurderes etter jevngodhetsvurderingen etter § 3-4 tredje ledd eller kan søke om fritak for eksamen eller prøve etter § 3-5.

Fritak for eksamen eller prøve er den tredje formen for faglig godkjenning. I dag regulerer universitets- og høyskoleloven § 3-5 fritak for eksamen eller prøve. Det kan søkes om fritak fra eksamen eller prøve avlagt ved samme eller annen institusjon, det vil si at det ikke er et krav for å fritak at eksamen eller prøven er avlagt ved en institusjon som er akkreditert eller tilbyr utdanning etter universitets- og høyskolene. Også private institusjoner som har akkreditering for enkeltstudier har rett og plikt til å behandle søknader om fritak for eksamen. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.

En student som søker om fritak etter § 3-5 første setning, har rettslig krav på dette hvis lovens vilkår er oppfylt. I andre setning er institusjonen gitt adgang til å gi fritak også i andre situasjoner på grunnlag av «annen velegnet eksamen eller prøve». Dette er en skjønnsmessig vurdering som i utgangspunktet ikke skaper noen rettighet for den enkelte student. Dokumentert realkompetanse kan også gi fritak for eksamen eller praksiskrav etter denne bestemmelsen.

§ 3-4 fjerde ledd regulerer de tilfeller hvor godkjenning etter tredje ledd helt eller delvis gis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på

annen måte enn ved eksamen. En slik godkjenning kan være praktisk særlig i situasjoner hvor det ikke lar seg gjøre å legge frem eksamenspapirer, eller hvor det ikke har vært mulig for vedkommende å ta eksamen, for eksempel på grunn av krig, politisk forfølgelse eller personlige forhold, jf. Ot.prp. nr. 85 (1993-94) s. 74.

Når det gjelder hva slags godkjenning, generell eller faglig, det skal søkes om er utgangspunktet at dette må vurderes ut i fra hva som er formålet med søknaden, herunder hva godkjenningen skal brukes til.

Bestemmelsens femte ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med utfyllende regler om godskrivning etter første ledd og om saksbehandling og klageadgang for godkjenning etter annet og tredje ledd.

3.3 Brautasetutvalgets forslag

I forhold til godskrivning av høyere utdanning mellom norske utdanningsinstitusjoner foreslo Brautasetutvalget en ny formulering av universitets- og høyskoleloven § 3-4 første ledd på grunn av endringen i gradsstrukturen som skjedde gjennom Kvalitetsreformen. Utvalget viste blant annet til at studentenes rett til en ren tid-for-tid uttelling, og den rett institusjonene nå er gitt til å sette sammen kortere eller lengre emner i studieforløp som ender i en grad, vanskelig kan forenes. Utvalgets forslag til ny formulering var: *«Studiepoeng fra beståtte emner og fag fra en institusjon som går inn under denne lov, skal, i den utstrekning de er relevante, godskrives i sin helhet studenten som del av grad eller yrkesutdanning ved de andre institusjonene. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold».*

I forhold til godkjenning av høyere utdanning fra utlandet foreslo Brautasetutvalget en videreføring av dagens myndighetsfordeling mellom NOKUT og institusjonene ved godskrivning og godkjenning av annen utdanning. Videre ble det foreslått at NOKUT bør få utvidete muligheter til å beskrive utdanningens innhold og nivå i sine vedtak om generell godkjenning, forutsatt at beskrivelsene ikke gir inntrykk av at utdanningen er jevn god med en bestemt grad ved en institusjon under universitets- og høyskoleloven.

Utvalget gikk også inn for at merkostnadene ved bedømming av utenlandske doktorgrader, som ikke begrunnes i en søknad om utlyst stilling ved vedkommende institusjon, skal kunne belastes søkeren. Utvalget foreslo derfor en tilføyelse i universitets- og høyskoleloven § 3-4: *«For vurdering av*

utenlandsk doktorgradseksamen i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved institusjonen, kan styret fastsette at søkeren skal betale et vederlag som dekker institusjonens utgifter for vurderingen.»

3.4 Forslag i høringsbrevet

Departementet foreslo i høringsbrevet av 6. mars 2008, i likhet med Brautasetutvalgets innstilling, en ny strukturering av godkjennings- og godskrivingsbestemmelsene i én generell godkjennings- og én faglig godkjenningsbestemmelse. Forslaget var materielt sett tilnærmet likt forslaget fra Brautasetutvalget med enkelte språklige endringer. Forslaget i høringsbrevet var i all hovedsak en videreføring av gjeldende rett, og hensikten med forslaget var å klargjøre lovbestemmelsene, herunder hvordan lovbestemmelsene skal praktiseres.

I høringsbrevet ble det foreslått at ansvarsfordelingen mellom NOKUT og institusjonene videreføres, men at NOKUT skal få en mer markert rolle i den faglige godkjenningen, for eksempel gjennom en verifiseringsfunksjon av utdanningsdokumenter og en plikt til å hjelpe de institusjonene som ber om dette i forbindelse med kvalitetssikringen av godkjenningen. Det ble i høringsbrevet foreslått at en nærmere beskrivelse av NOKUTs ansvar og myndighet vil bli fastsatt av departementet i forskrift.

I høringsbrevet ble det også foreslått, i tråd med Brautasetutvalgets innstilling, at NOKUT skal ha koordineringsansvaret for den nasjonale godkjenningsdatabasen (NAG). Departementet har bedt NOKUT om å oppnevne en arbeidsgruppe som skal gjennomgå dagens databaseløsning og foreslå tiltak for å forbedre den. En nasjonal database med blant annet oppdatert informasjon om hvordan utenlandske høyere utdanninger er blitt godkjent ved institusjonene, vil være et viktig hjelpemiddel i arbeidet med å effektivisere behandlingen av godkjenningssaker, sikre likebehandling av slike saker og gi faktainformasjon til både søkere og institusjonene. Arbeidsgruppen vil i løpet av høsten 2008 levere sitt forslag til videre arbeid med NAG-basen til departementet.

Når det gjelder godkjenning av utenlandske doktorgrader foreslo Brautasetutvalget at merkostnadene ved bedømming av utenlandske doktorgrader, som ikke er begrunnet i en søknad om utlyst stilling ved vedkommende institusjon, skal kunne belastes søkeren. Departementet foreslo en slik ordning i høringsbrevet. Bakgrunnen for forslaget er at det i den senere tid har vært økende

søking om faglig godkjenning av utenlandske doktorgrader som ikke har utgangspunkt i en stillingsutlysning. Behandling av slike søknader innebærer en økonomisk belastningen for institusjonene, blant annet fordi det må oppnevnes en egen vurderingskommisjon i forbindelse med godkjenningen.

3.5 Høringsinstansenes merknader

De aller fleste høringsinstansene som har uttalt seg støtter forslagene til ny §§ 3-4 og 3-5, herunder videreføringen av ansvarsfordelingen mellom institusjonene og NOKUT når det gjelder generell og faglig godkjenning.

NOKUT og flere av institusjonene påpeker at begrepet «*generell godkjenning*» burde beskrives i selve lovteksten.

Enkelte av høringsinstansene er skeptiske til å la NOKUT få en mer markert rolle når det gjelder den faglige vurderingen. Det påpekes særlig at NOKUT ikke har tilstrekkelig faglig kompetanse og at det vil føre til ytterligere byråkratisering. *Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Oslo og BI* er på den andre siden positive til at NOKUT får en mer markert rolle i den faglige godkjenningsordningen og en utvidet kontrollmyndighet.

Høringsinstansene er i hovedsak positive til forslaget om at institusjonen kan ta vederlag for vurdering av utenlandsk doktorgrad i andre tilfeller enn ved søknad til utlyst stilling ved institusjonen. *Forskerforbundet, UNIO, Studentenes Landsforbund og Norges Studentunion* påpeker at utdanning skal være vederlagsfri og at en slik bestemmelse vil kunne hindre internasjonalisering av norsk utdanning.

3.6 Departementets vurdering og forslag

Myndighet i godkjenningssaker

Departementet ønsker en videreføring av myndighetsfordeling mellom NOKUT og institusjonene ved godkjenning og godskriving av annen utdanning, der NOKUT treffer vedtak om generell godkjenning og de akkrediterte institusjonene treffer vedtak om faglig godkjenning ved jevnghedsvurdering. Institusjoner som tilbyr akkrediterte studier etter universitets- og høyskoleloven skal godskrive annen akkreditert utdanning i den utreking de oppfyller de faglige krav til en bestemt utdanning eller grad.

Gjennom den faglige godkjenningen og godskrivningen blir søkerens gjennomførte utdanning sammenlignet med institusjonens faglige krav for en bestemt grad eller utdanning på bakgrunn av innsendte pensumlister, kursbevis, eksamener, oppgaver mv. Saksbehandlingen i disse sakene er omfattende, og etter departementets mening må den faglige godkjenningen ligge til den enkelte institusjon, da det er der den spesifikke faglige kompetansen til å vurdere en utdanning ligger.

NOKUTs rolle

NOKUT skal, som et faglig uavhengig statlig organ, gjennom akkreditering og evaluering kontrollere og bidra til utvikling av kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning. Kontroll av kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning omfatter akkreditering av studier og utdanningsinstitusjoner, samt evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning.

Departementet mener at NOKUT skal ha en mer markert rolle i den faglige godkjenningen, for eksempel gjennom en verifiseringsfunksjon av utdanningsdokumenter og en plikt til å hjelpe de institusjonene som ber om dette i forbindelse med kvalitetssikringen av godkjenningen. NOKUT skal ikke godkjenne eller overprøve institusjonens faglige vurdering, men de skal være et rådgivende organ i godkjenningsprosessen. Da det har vist seg at det foreligger en viss forskjell i praksis mellom institusjonene når det gjelder faglig godkjenning, ønsker departementet at NOKUT får en tydeligere rolle i den faglige godkjenningen. En nærmere beskrivelse av NOKUTs ansvar og myndighet vil bli fastsatt av departementet i forskrift.

I dag formidles informasjon om godkjenning av utenlandsk utdanning gjennom Nasjonal database for godkjenning av utenlandsk utdanning (NAG). I likhet med Brautasetsutvalget mener departementet at NAG-basen må evalueres av en arbeidsgruppe som går gjennom de forskjellige problemstillingene forbundet med hvordan NAG-basen fungerer i dag i forhold til hensikten med databasen. Departementet har derfor bedt NOKUT om å oppnevne en arbeidsgruppe som skal gjennomgå dagens databaseløsning og foreslå tiltak for å forbedre den. En nasjonal database med blant annet oppdatert informasjon om hvordan utenlandske høyere utdanninger er blitt godkjent ved institusjonene, er et viktig hjelpemiddel i arbeidet med å effektivisere behandlingen av godkjenningssaker, sikre likebehandling av slike saker og gi faktainformasjon til både søkere og institusjonene. Arbeids-

gruppen vil i løpet av høsten 2008 levere sitt forslag til videre arbeid med NAG-basen til departementet. Departementet mener at NOKUT også skal ha koordineringsansvaret med den nasjonale godkjenningsdatabasen (NAG).

Det vises til lovforslaget § 3-4 og § 3-5 femte ledd.

Generell og faglig godkjenning

Departementet mener at for å klargjøre forskjellene på generell og faglig godkjenning er det hensiktsmessig at reglene fremkommer i to bestemmelser, og ikke slik som i dag hvor de er samlet i en. I forslaget fremkommer bestemmelsen om generell godkjenning i § 3-4, mens bestemmelser om faglig godkjenning fremkommer i § 3-5.

Departementet foreslår i ny § 3-4 å videreføre lovbestemmelsen om at det er NOKUT som har myndighet til å fatte vedtak om generell godkjenning. I tråd med forslag fra flere høringsinstanser er begrepet generell godkjenning presisert i lovteksten for å klargjøre nærmere hva som ligger i et vedtak om generell godkjenning.

Forslag til ny § 3-5 tredje ledd om faglig jevn godhetsvurdering er en videreføring av gjeldende rett, men med enkelte språklige endringer.

Departementet mener at det er hensiktsmessig å utvide hjemmelen til å gi forskrift om saksbehandling og klageadgang til hele § 3-5, og ikke begrense det til å omfatte vedtak om generell godkjenning og vedtak om faglig godkjenning ved jevn godhetsvurdering slik bestemmelsen lyder i dag.

Det vises til lovforslaget § 3-4 og § 3-5 første ledd, annet, tredje og syvende ledd.

Godskrivning og tid-for-tid-prinsippet

Departementet viser til at tid-for-tid-prinsippet var enklere å praktisere i det gamle gradssystemet, der cand.mag.-graden nesten fritt kunne settes sammen av «byggeklosser» av ulik varighet (semesteremner, grunnfag/årsstudier, mellomfag, storfag, treårige profesjonsutdanninger). Med de mer strukturerte bachelor- og mastergradene har man introdusert et fastere løp, noe som har medført en viss tapt fleksibilitet. Den delen av godskrivningen som skjer ved universitetene og høyskolene, må nå nødvendigvis skje i forhold til de studieprogrammene utdanningsinstitusjonen tilbyr. Selv om institusjonene må ha som utgangspunkt at utdanning avlagt ved andre institusjoner under loven skal vurderes etter tid-for-tid-prinsippet, vil det ofte ikke være mulig å praktisere dette prinsippet i like stor utstrekning som tidligere i de enkelte

godskrivningsvedtak, fordi de faglige krav i graden må oppfylles både med hensyn til krav til bredde og fordypning.

Hvorvidt godskrivning kan skje, avhenger av reglementet for vedkommende grad. I forbindelse med innføringen av kvalitetsreformen og ny gradsstruktur skrev departementet i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) at «bestemte faglige krav som gjelder for ulike grader, må være oppfylt for at det skal gis full uttelling i grad ved den aktuelle institusjonen». Denne presiseringen kommer etter departementets vurdering ikke klart nok fram i loven slik den står i dag, eller av Brautasetutvalgets forslag. Når en student eller kandidat søker om innpasning eller fritak for utdanning, vil vurderingen alltid skje i forhold til institusjonens forskrifter – som for eksempel forskrift om bachelorgrad – eller i forhold til fagplan/studieplan.

Departementet foreslår at beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra en institusjon som faller inn under loven, skal godskrives så sant de oppfyller de faglige krav for en bestemt grad eller utdanning, ved en annen institusjon. Det presiseres at tid-for-tid-prinsippet fortsatt er hovedregel ved godskrivning, men at det i en del tilfeller ikke vil kunne godskrives fullt ut, da den enkelte institusjon må vurdere den gjennomførte utdanningen i henhold til sine egne faglige krav.

Det vises til lovforslaget § 3-5 første og annet ledd.

Fritak for deler av utdanning

Departementet mener at bestemmelsen om fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve bør videreføres. Forslag til ny § 3-5 annet ledd om godskrivning gjelder kun for beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra universiteter og høyskoler som tilbyr akkreditert utdanning. Departementet ønsker derfor å videreføre regelen om at også studenter som har gjennomført en utdanning ved institusjon som ikke går inn under universitets- og høyskoleloven skal kunne søke om fritak for deler av utdanningen.

Forslaget i ordlyden er noe endret, da det åpnes for at det kan gis fritak for «*deler av utdanningen*» på grunnlag av velegnet eksamen eller prøve. Departementet mener at endringen i ordlyden tydeliggjør at vurdering om fritak kan gis i forhold til institusjonens forskrifter – som for eksempel forskrift om bachelorgrad – eller i forhold til fagplan/studieplan.

Det vises til lovforslag § 3-5 annet ledd.

Godkjenning av utenlandske doktorgrader

Det har i den senere tid vært økende søking om faglig godkjenning av utenlandske doktorgrader som ikke har utgangspunkt i en stillingsutlysning. Dette innebærer en økonomiske belastning for institusjonene.

Departementet foreslår derfor, i likhet med Brautasetutvalget, at merkostnadene ved bedømming av utenlandske doktorgrader, som ikke begrunnes i en søknad om utlyst stilling ved vedkommende institusjon, skal kunne belastes søkeren. Søknadene er ofte begrunnet i et ønske om å oppnå doktorgradstillegget i lønn, få godkjent doktorgraden som tilsvarende ett års forskningstjeneste i en spesialistutdanning eller for å søke på stilling ved annen institusjon. Hensikten med søknaden i disse tilfellene er ikke å få en bedømming som ledd i søknad om undervisnings- og forskerstilling ved den godkjennende institusjonen.

Når det gjelder ønske om å få en godkjenning av utenlandsk doktorgrad for å oppnå doktorgradstillegg i lønn, godkjenning som forskningstjeneste i en spesialistutdanning eller for opprykk til førsteamanuensis, er departementet av den oppfat-

ning at en generell godkjenning fra NOKUT er tilstrekkelig, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-4. Hvis det likevel skulle vise seg at institusjonen ikke anerkjenner denne generelle godkjenningen fra NOKUT som tilstrekkelig, kan ikke institusjonen ta seg betalt for den faglige vurderingen av den utenlandske doktorgraden i de nevnte tilfellene.

Søkeren skal kun belastes de reelle utgiftene ved en slik godkjenning, og beregningen av institusjonens kostnader må kunne dokumenteres overfor søkeren. Departementet viser til at det i vurderingen skal tas hensyn til søkere fra lavinntektsgrupper, slik det fremkommer av Lisboakonvensjonens supplerende tekst, jf. *Appendix I to the draft recommendation on procedures and criteria for the assessment of foreign qualifications and periods of study* punkt 21: «Special measures aimed at low income groups, refugees and displaced persons and other disadvantaged groups should be considered in order to ensure that no applicant is prevented from seeking recognition of his or her foreign qualifications because of the costs involved».

Det vises til lovforslaget § 3-5 sjette ledd.

4 Falske vitnemål

4.1 Gjeldende rett

Bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter reguleres i universitets- og høyskoleloven §§ 3-7, 4-7 og 4-8. Bruk av slike dokumenter kan føre til annullering av eksamen, prøve eller godkjenning av kurs. Det er styret selv eller institusjonens klagenemnd som fatter vedtak om annullering. Disse kan fatte vedtak om bortvisning eller utestenging for en student som har brukt falsk vitnemål.

I henhold til universitets- og høyskoleloven § 3-7 sjettede ledd kan en institusjon som oppdager at en søker har benyttet seg av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter i forbindelse med studentopptak, informere de andre institusjonene som faller inn under denne lov om dette. Institusjonenes taushetsplikt om slike forhold, overfor andre enn institusjoner under loven, er likevel ikke til hinder for at institusjonene har adgang til å anmelde slike forhold til politiet, jf. forvaltningsloven § 13 b første ledd nr. 6.

4.2 Forslag i høringsbrevet

I høringsbrevet ble det foreslått å endre universitets- og høyskoleloven § 3-7 sjettede ledd, første setning slik at også NOKUT kan utveksle informasjon i saker som involverer bruk av falske dokumenter og falske vitnemål med institusjonene under universitets- og høyskoleloven. Bakgrunnen for å innlemme NOKUT i bestemmelsen er at NOKUT også mottar falske vitnemål ved søknader om generell godkjenning. Det ble videre foreslått å lovfeste at departementet i forskrift nærmere kan presisere hva som etter universitets- og høyskoleloven anses som falske vitnemål og falske dokumenter.

Departementet foreslo at den som har søkt opptak eller godkjenning ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, vil få nevnte papirer inndratt og vil ikke gis opptak eller få godkjent utdanningen i inntil ett år. Formålet med bestemmelsen er å hindre at de falske vitnemålene blir brukt videre i en søkeprosess, samt å sikre at vedkommende som har brukt falske vitnemål eller

falske dokumenter fratras muligheten til å få godkjent utdanningen eller søke om opptak. Karantenetiden ble i forslaget satt til ett år. Det ble i høringsbrevet foreslått å endre tittel på § 3-7 til «Studentopptak *mv.*»

4.3 Høringsinstansens merknader

Majoriteten av høringsinstansene er positive til at NOKUT og institusjonene skal kunne innformere hverandre om saker som omhandler studenters bruk av falske vitnemål og falske dokumenter. Både *Samordna opptak* og *Utlendingsdirektoratet* ønsket å få lovfestet at de også skal bli informert om bruk av falske dokumenter. *Utlendingsdirektoratet* henviser til utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a som omhandler direktoratets kontrolloppgaver, herunder utvisning som reaksjon der det foreligger brudd på utlendingsloven.

Flere høringsinstanser ønsker at det skal foreligge en informasjonsplikt slik at informasjonsutvekslingen ikke baseres på frivillighet slik det fremgikk av forslaget.

Enkelte høringsinstanser påpeker at forslaget ikke inneholder et forbud mot bruk av falske dokumenter, kun reaksjonen på bruk av falske dokumenter. Tilsvarende gjelder for hva som skjer med allerede avlagte eksamener på grunnlag av falske dokumenter. Flere høringsinstanser peker på at dette må komme klarere frem av lovteksten.

Universitetet i Bergen og *Høgskolen i Buskerud* peker på at straffeloven kapittel 18 omhandler dokumentfalsk og vurderer det som unødvendig å utarbeide en egen forskrift om dokumentfalsk når dette allerede er regulert i straffeloven. *NOKUT* ønsker sterkt en egen forskrift om hva som anses som falske vitnemål.

4.4 Departementets vurdering

Det ble påpekt i høringsrunden at bestemmelsen ikke inneholder et forbud mot bruk av falske dokumenter, herunder falske vitnemål, og bruk av

«Diploma Mills». Sistnevnte er «ekte» vitnemål fra ikke-eksisterende eller falske institusjoner.

Et generelt forbud mot bruk av falske dokumenter finnes i straffeloven kapittel 18. På bakgrunn av den senere tids økning av søknader basert på ulovlige dokumenter og departementets ønske om å redusere slikt misbruk, mener departementet at et forbud mot bruk av falske vitnemål, falske dokumenter og bruk av «ekte» vitnemål fra ikke-eksisterende eller falske institusjoner ved opptak og godkjenning bør lovfestes særskilt i universitets- og høyskoleloven. Videre omfattes ikke bruk av vitnemål fra «Diploma Mills» av straffeloven § 182, da dette ikke er falske dokumenter i straffelovens forstand, men «ekte» dokumenter fra falske eller ikke-eksisterende institusjoner. I dag kan bruk av «Diploma Mills» rammes av straffeloven § 166 hvor det fremgår at det er straffbart å avgi falsk forklaring til offentlig myndighet i et tilfelle hvor forklaringen var bestemt å avgi bevis.

Departementet vil påpeke at det i dag indirekte følger av universitets- og høyskoleloven at det er forbudt å bruke falske vitnemål og dokumenter da det i universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 første ledd bokstav a og 4-8 tredje ledd er nedfelt hvilke reaksjoner som kan ilegges ved bruk av slike dokumenter. Det fremgår av de nevnte bestemmelsene at bruk av falske dokumenter ved opptak til eksamen eller prøve eller deltakelse på kurs kan føre til annullering av vedkommende eksamen, prøve eller kurs, og i tillegg føre til bortvisning og tap av retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år.

Selv om det følger indirekte av nevnte bestemmelser at det er forbudt å bruke falske vitnemål og falske dokumenter er departementet av den oppfatning at det er hensiktsmessig å særskilt lovfeste et slikt forbud i universitets- og høyskoleloven. Det er en økende forekomst av bruk av ulovlige dokumenter i forbindelse med søknad om opptak og godkjenning i universitets- og høyskolesektoren, og det er etter departementets vurdering viktig at det kommer klart frem i loven at dette er forbudt.

Departementet mener at det i forskrift bør fastsettes hva som anses som falske vitnemål og falske dokumenter etter denne bestemmelsen. En slik presisering i forskrift vil etter departementets vurdering skape rammer for saksbehandlingen som vil forenkle arbeidet for institusjonene og NOKUT, samt ivareta hensynet til forutberegnelighet for både utdanningsinstitusjonene og studentene.

Departementet støtter Samordna opptaks høringsinnspill om at de ønsker å bli særlig nevnt i bestemmelsen. Departementet mener at Samordna opptak også må innlemmes i informasjonsutvekslingen foreslått i bestemmelsen, da en søker

på samme tid både kan søke en institusjon om godkjenning og Samordna opptak om generell studiekompetanse eller opptak.

Utlendingsdirektoratet påpekte i høringsrunden at opplysning om bruk av falske vitnemål, herunder en lovhjemmel som gir direktoratet rett til informasjon, er nødvendig for at direktoratet skal kunne utøve sin rolle som kontrollorgan, og eventuelt reagere med å utvise utlendingen i de tilfellene vedkommende leverer eksemplvis et falskt vitnemål. Brudd på oppholdstillatelsen, herunder at oppholdstillatelsen er basert på falske dokumenter, vil kunne være en utvisningsgrunn etter utlendingsloven § 29 første ledd bokstav a. Etter utlendingsforskriften § 4 er det et vilkår for oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 18 at søkeren har tilsagn om opptak ved utdanningsinstitusjon. I saker om oppholdstillatelse er det selve opptaksbrevet utferdiget av institusjonene som danner grunnlaget for oppholdstillatelsen. Opptaksbrevet blir ikke utferdiget før vurderingen av vitnemålet er gjennomført. Departementet mener at det i forhold til oppholdstillatelsessakene er tilstrekkelig at institusjonene kontrollerer vitnemålene, og at det ikke er nødvendig at Utlendingsdirektoratet særskilt informeres i saker hvor det ikke blir utstedt opptaksbrev. I saker om utvisning er påtalemyndigheten etter departementets vurdering nærmest til å informere Utlendingsdirektoratet om at det er foreligger bruk av falske dokumenter.

Det ble reist spørsmål i høringsrunden om det kan lovfestes en informasjonsplikt for institusjonene og NOKUT slik at informasjonsutvekslingen ikke baseres på frivillighet. Departementet legger til grunn at sektoren selv er tjent med å dele denne informasjonen for å hindre at søkeren får opptak eller godkjenning på bakgrunn av falske dokumenter ved andre institusjoner. Ønsket om å hindre at bruk av falske dokumenter og vitnemål fra «Diploma Mills» sprer seg, bør i utgangspunktet være et tilstrekkelig incitament til at institusjonene, NOKUT og Samordna opptak vil informere hverandre. Departementet mener likevel at en informasjonsplikt i loven vil sikre at informasjonsutvekslingen mellom institusjonene, NOKUT og Samordna opptak faktisk vil finne sted.

Departementet forutsetter og legger til grunn at institusjonene, NOKUT og Samordna opptak anmelder bruk av falske dokumenter og vitnemål fra «Diploma Mills» til politiet. Når det gjelder tidspunkt for når informasjonen kan utveksles, må det særlig legges vekt på hensynet til personvern og at studenten skal få en rettfærdig og saklig saksbehandling. For å ivareta disse hensynene går departementet inn for at informasjonsutvekslingen skal

skje etter at forholdet er anmeldt til politiet. Departementet legger særlig vekt på at forholdet, herunder mistanken om brudd på loven, må være vurdert hos institusjonene, NOKUT eller Samordna opptak før det blir anmeldt til politiet. Selv om det kunne vært hensiktsmessig å utveksle informasjon på et tidligere tidspunkt for å melde fra om og advare samtlige institusjoner, NOKUT og Samordna opptak om forholdet, må studentens rett til en rettferdig saksbehandling og rettssikkerhet ivaretas på en tilstrekkelig måte.

Departementet vil påpeke at informasjon om mistanke om bruk av falske vitnemål er sensitiv informasjon, og bør derfor bli behandlet deretter. Eksempelvis vil det ikke være nødvendig at alle ansatte ved utdanningsinstitusjonen eller ved NOKUT og Samordna opptak får denne informasjonen.

Da informasjonsutveksling om bruk av falske vitnemål og falske dokumenter angår rettsvernet for enkeltpersoner må nærmere regler om informasjonsrutiner fastsettes av departementet i forskrift. Forskriftsfesting av informasjonsrutiner vil sikre at det blir etablert gode og sikre rutiner rundt informasjonsutvekslingen.

Departementet foreslår at reaksjonsformene ved bruk av falske vitnemål skal være avslag på

søknad om opptak eller godkjenning, inndragning av de aktuelle dokumentene og en karantenetid på inntil ett år. Departementet mener at det ikke bør være et forbud mot å søke om opptak eller godkjenning, men at innsendte søknader avslås på grunnlag av at søknaden er basert på ulovlige dokumenter og at det da verken gis opptak eller godkjenning.

Vedtak om inndragning og vedtak om at vedkommende ikke vil gis opptak eller få godkjent utdanning i inntil ett år skal treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Vedtak om inndragning og karantenetid treffes med minst to tredels flertall. Karantenetiden er på inntil ett år, og styret selv eller klagenemnden må ved fastsettelse av karantenetiden vurdere alvorlighetsgraden på opptreden og tilhørende omstendigheter, og skal etter forslaget også inndra de ulovlige dokumentene. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet, eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet, er klageorgan.

Det vises til lovforslaget § 3-7 sjette, sjuende og åttende ledd.

5 Rettigheter for studenter som får barn i studietiden

5.1 Gjeldende rett

I dag hjemler universitets- og høyskoleloven § 4-5 studenters, både mødre og fedres, rett til fødselspermisjon. Bestemmelsen var ny for både statlige og private institusjoner i 2005 da ny lov om universiteter og høyskoler trådte i kraft. Bestemmelsen innebærer at institusjonene skal legge forholdene til rette for studenter som er i permisjon, og sikre at disse studentene får god informasjon og veiledning om gjenopptak av studier etter endt permisjon. Studentene har rettskrav på å få fortsette sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Institusjonenes ansvar innebærer ikke at studentene nødvendigvis vil ha krav på å starte i studier umiddelbart etter endt permisjon. Institusjonene må imidlertid, så langt det er praktisk mulig, legge forholdene til rette for at studenten kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig.

5.2 Forslag i høringsbrevet

Stortingets ba i anmodningsvedtak nr. 369 (2007-2008) Regjeringen om å foreta en helhetlig gjennomgang av regelverk som er bestemmende for rettighetene til studenter som får barn i forbindelse med studiet. På bakgrunn av anmodningsvedtaket ble det i høringsbrevet foreslått enkelte endringer i universitets- og høyskoleloven, herunder en presisering av § 4-5 første ledd og forslag om at departementet i forskrift kan gi nærmere bestemmelser om gravide studenters rett til utsatt eksamen. Forslaget om endring i universitets- og høyskoleloven er første trinn i prosessen for oppfølging av anmodningsvedtaket fra Stortinget.

I høringsbrevet skrev departementet at gjeldende universitets- og høyskolelov hjemler studierett for studenter som tar fødselspermisjon fra sine studier. Med «studierett» forstås det at studenten fortsatt har studentstatus under permisjonen. Departementet er opptatt av å sikre studentene tydelige rettigheter og foreslo derfor i høringsbrevet en presisering vedrørende dette.

I høringsbrevet ble det videre foreslått at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om gra-

vide studenters rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel. Bakgrunnen for forslaget er at studenter som har termin på eksamenstidspunktet møter ulike ordninger for hvorvidt de kan få utsatt eksamen, avhengig av ikke bare hvilken institusjon de tilhører, men også i visse tilfeller hvilket fakultet de studerer ved. I høringsbrevet viste departementet til at ulik praksis bryter med prinsippet om likebehandling, og fremmet derfor forslag om at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om gravide studenters rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel.

5.3 Høringsinstansenes merknader

Majoriteten av høringsinstansene støtter forslaget i høringsbrevet, og påpeker viktigheten av at rettighetene for studenter som får barn i studietiden i tilstrekkelig grad blir ivaretatt. *Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Universitets- og høyskolerådet* mener at begrepet studierett er uheldig da dette gir studentene rettigheter man ikke har ved permisjon, samt at begrepet ikke brukes ellers i universitets- og høyskoleloven. *Barne- og likestillingsdepartementet, Universitetet i Oslo, Norges veterinærhøgskole, Norges Idrettshøgskole, Norsk Studentunion og Studentenes Landsforbund*, ønsker at rett til utsatt eksamen også skal omfatte fedre i permisjon.

5.4 Departementets vurdering

Forslag til ny § 4-5 første og andre punktum omfatter både mødre og fedres rettigheter til fødselspermisjon, og er en videreføring av gjeldende rett. Departementet mener at det viktig at det tydelig kommer frem i universitets- og høyskoleloven at studenter som får barn i studietiden og er i fødselspermisjon fortsatt opprettholder sin studentstatus. På bakgrunn av innspill fra høringsinstansene ønsker departementet å endre i forslag til ny § 4-5 første ledd ved at studenten beholder sin «studentstatus» i permisjonsperioden. Videre vil endringen legge til rette for at studenter med barn etter endt

permisjon fortsatt skal ha rett til utdanningsstøtte fra Lånekassen, da det etter Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 3-1 (2007-2008) er et vilkår at søkeren har status som student og har rett til å gå opp til eksamen for å få utdanningsstøtte.

Det følger av ny forskrift om studentsamskipnader § 17 tredje ledd at studenter i fødselspermisjon kan velge om de vil betale semesteravgift, og dermed benytte seg av studentsamskipnadens velferdstjenester under permisjonstiden. Studenter som av ulike grunner ikke har behov for å benytte studentvelferdstjenestene under permisjonen, kan velge å ikke betale semesteravgift.

Når det gjelder forslaget om å forskriftsfeste en rett til utsatt eksamen for gravide studenter i forbindelse med fødsel, var det flere av høringsinstansene som påpekte at dette også bør gjelde for fedre. Departementet er enig i at også far bør ha rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel. Departementet mener at det særlig bør vektlegges at studenter som får barn i studietiden skal ha så like rettigheter som mulig som arbeidstakere. Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 og § 12-7 gjelder så langt de passer.

Det vises til lovforslaget § 4-5 første ledd.

6 Utestenging

6.1 Gjeldende rett

Universitets- og høyskoleloven § 4-8 omhandler utestenging og bortvisning. Etter første ledd kan en student utestenges fra institusjonen i inntil ett år hvis studenten opptrer grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers. Bestemmelsen omfatter personer som ved aggressiv eller plagsom opptreden ødelegger arbeidsmiljøet for medstudenter eller ansatte. Vedtak om utvisning etter første ledd kan først skje etter at styret har forsøkt en mildere reaksjonsform, herunder bortvisning fra nærmere bestemte områder på utdanningsinstitusjonen i inntil ett år. I tillegg kreves det etter første ledd at styret skal gi vedkommende student advarsel om både bortvisning og utvisning før vedtak etter første ledd treffes.

Etter annet ledd kan en student som grovt klan-derverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, utestenges fra institusjonene i inntil tre år. Etter annet ledd blir ikke studenten bortvist eller får advarsel fra styret om utestengning som etter første ledd, da det etter annet ledd dreier seg om så grove forhold at vedkommende student fullstendig utestenges fra studiet i inntil tre år.

Vedtak om utestenging ledd treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Styret selv eller klagenemnden er pålagt å vurdere alvorlighetsgraden på opptredenen og tilhørende omstendigheter i forhold til lengden på utestengingsvedtaket.

Etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 tredje ledd kan en student som er tatt i fusk eller som har brukt falskt vitnemål både utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner som går inn under loven, i inntil ett år. Bestemmelsen innebærer at en student som er utestengt ved én institusjon ikke kan gå opp til

eksamen ved en annen institusjon i utestengingsperioden.

Når det gjelder en student som blir utestengt etter § 4-8, første og andre ledd, er det etter gjeldende lov ikke adgang til å frata studenten retten til å gå opp til eksamen ved en annen institusjon i utestengingsperioden. På denne bakgrunn kan en student som er utestengt etter disse bestemmelsene fortsette samme studium ved andre institusjoner. Videre foreligger det her ingen tilsvarende hjemmel som i § 4-8 tredje ledd om informasjonsutveksling om vedtak om utestenging.

6.2 Forslag i høringsbrevet

Departementet foreslo i høringsbrevet at en student som utestenges med hjemmel i § 4-8 første og annet ledd fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven i utestengingsperioden. Departementet ønsket med forslaget å hindre at studenter som er utestengt etter denne bestemmelsen kan ta eksamen i utestengingsperioden ved andre institusjoner under universitets- og høyskoleloven.

I høringsbrevet ble det videre foreslått at andre universiteter og høyskoler kan informeres om disse utestengingsvedtakene. Tilsvarende informasjonsregler gjelder for vedtak om fusk etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 tredje ledd. Det ble særlig påpekt at informasjonsutveksling mellom institusjonene under universitets- og høyskoleloven er vesentlig for at en student som er utestengt etter § 4-8 første eller annet ledd faktisk ikke tar eksamener ved andre institusjoner.

6.3 Høringsinstansens merknader

De aller fleste høringsinstansene støtter forslaget til endringene. *Universitetet i miljø- og biovitenskap* og *Norges veterinærhøgskole* ønsker en informasjonsplikt, og ikke bare en informasjonsadgang som det fremgikk av forslaget. Videre ønsker *Høgskolen i Stord og Haugesund* at karantenetiden i første ledd er på 2 til 3 år, og ikke i ett år som det er i

dag og foreslått videreført i forslaget i høringsbrevet. *Klagenemnden ved BI* mener at det ikke er klart hvem som treffer vedtak om utvidet utestenging, det vil si utestenging fra samtlige institusjoner under loven. *Norsk Studentunion* mener det bør foreligge tungtveiende grunner for å frata noen studieretten ved en annen institusjon.

6.4 Departementets vurdering

Departementet vil påpeke at universitets- og høyskoleloven § 4-8 første og annet ledd omhandler utestenging basert på ulike forhold når det gjelder en students opptreden og oppførsel, samt at bestemmelsene skal ivareta til dels ulike hensyn.

Vilkårene for å utestenge etter første ledd er at studenten opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers. Her må hensynet til medstudenter og ansatte veies opp mot den belastning et utestengingsvedtak utgjør for studenten.

Etter bestemmelsens annet ledd kan det fattes vedtak om utestenging der en student grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse. Bestemmelsen omfatter studier med klinisk undervisning eller praksisopplæring og formålet er å beskytte pasienter, klienter, barnehagebarn, elever og andre som studenten har med å gjøre under studiet. Etter denne bestemmelsen kreves det ikke at styret skriftlig varslers studenten som etter første ledd før vedtak om utestenging fattes.

Departementet mener som foreslått i høringsbrevet at det skal være adgang til å frata en student rett til å gå opp til eksamen i utestengingsperioden der det foreligger et vedtak om utestenging etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 første eller annet ledd, men at det må skilles mellom første og annet ledd når det gjelder hva studenten skal utestenges fra. Utestenging etter første ledd er ment å beskytte medelever og ansatte fra grovt forstyrrende og aggressiv opptreden, mens utestenging etter annet ledd er ment å beskytte en særskilt gruppe mennesker som studenten har kontakt med i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Det er et vilkår for utestenging etter annet ledd av opptredenen har skapt fare for liv eller helse for mennesker studenten har med å gjøre som del i kli-

nisk undervisning eller praksisopplæring, og det er altså tale om en grovere overtredelse enn beskrevet i første ledd.

Departementet mener at utestenging på grunn av oppførsel og opptreden beskrevet i første ledd skal kunne omfatte utestenging fra samtlige institusjoner under universitets- og høyskoleloven i tillegg til at studenten kan fratras retten til å gå opp til alle typer eksamener ved universiteter og høyskoler. Utestengingsperioden er begrenset til ett år, og departementet mener at det i denne perioden vil være i tråd med bestemmelsen hensikt, om å beskytte medelever og ansatte, at det er adgang til å utestenge vedkommende fra samtlige institusjoner og eksamener i utestengingsperioden.

Vedtak om utestenging etter § 4-8 annet ledd er ment å beskytte personer som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Departementet mener at det i disse tilfellene ikke er grunnlag for å utestenge studenten fra samtlige studier og eksamener under universitets- og høyskoleloven, men at det er tilstrekkelig for å ivareta bestemmelsens formål at studenten blir utestengt fra studier med klinisk undervisning eller praksisopplæring, samt eksamener i disse studiene. Etter annet ledd kan det fattes vedtak om utestenging i inntil tre år, så hensynet til å beskytte pasienter, klienter, barnehagebarn mv. i annet ledd er etter departementets syn i tilstrekkelig grad ivaretatt.

Departementet presiserer at bestemmelsene om utestenging etter § 4-8 første og annet ledd i likhet med utestenging etter § 4-8 tredje ledd kun gir styret eller institusjonens klagenemnd en mulighet til å utestenge en student som har oppført seg slik som beskrevet i den aktuelle bestemmelse. Det er således ikke pålagt å utestenge studenten selv om vilkårene for utestenging er oppfylt. I vurderingen av om en student skal utestenges etter § 4-8 første eller annet ledd må styret eller institusjonens klagenemnd vurdere alvoret i den handling som foreligger og avpasse graden og varigheten av utestengingen til forholdet. Det er viktig å huske på at hensikten bak utestenging etter første og annet ledd ikke er å ilegge studenten en sanksjon, slik det er ved utestenging på grunn av fusk etter tredje ledd. Hensikten er å beskytte andre mennesker, og utestengingen bør derfor ikke være mer omfattende enn det som er nødvendig for å ivareta dette hensynet. Styret eller institusjonens klagenemnd, som fatter vedtak om utestenging, er forpliktet til å foreta en individuell vurdering av hvert enkelt tilfelle og fatte vedtak med et innhold som er tilpasset forholdene som ligger til grunn for utestengingen. Vedtak om bortvisning eller utestenging tref-

fes med minst to tredels flertall og departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet etter § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans, jf. § 4-8 fjerde ledd.

Når det gjelder forslaget om å åpne for at institusjonene under universitets- og høyskoleloven kan informere hverandre var det enkelte av høringsinstansene som ønsket en informasjonsplikt, og ikke bare en informasjonsadgang.

Departementet er av den oppfatning av at informasjonsutveksling om vedtak om utestengelse er en hensiktsmessig måte å sikre at institusjonene blir oppdatert på hvilke utestengingsvedtak som fattes i sektoren, og på denne måten hindre at vedkommende kan ta eksamener ved andre institusjoner under universitets- og høyskoleloven i utestengingsperioden.

Departementet mener at det bør foreligge en informasjonsplikt, og ikke bare en informasjonsadgang til å utveksle informasjon om utestengingsvedtakene. Dette vil etter departementets syn sikre at informasjonen blir utvekslet, samt at formålet om å hindre at en utestengt student kan ta eksamen eller fortsette på studiet ved en annen institusjon i utestengingsperioden i tilstrekkelig grad blir ivaretatt. For å sikre at det blir etablert gode og sikre rutiner rundt informasjonsutvekslingen, går departementet inn for at det gis hjemmel til at departementet nærmere kan fastsette rutiner for informasjonsutvekslingen i forskrift.

Det vises til lovforslaget § 4-8 første og annet ledd.

7 Klage på karakter

7.1 Gjeldende rett

Universitets- og høyskoleloven § 5-3 første ledd regulerer en students rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen. Etter gjeldende rett må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort. Dagens bestemmelse tar høyde for at en student av ulike grunner ikke får kjennskap til sin karakter når den blir kunngjort. Begrunnelsen for karakterfastsettingen skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om det, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 annet ledd. Hensikten med at studenten skal ha rett til begrunnelse for karakterfastsettingen er at studenten skal ha et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om han eller hun skal klage på karakteren.

7.2 Forslag i høringsbrev

I høringsbrevet ble det foreslått å korte ned fristen i universitets- og høyskoleloven § 5-3 første ledd, slik at fristen for å fremsette krav om begrunnelse blir én uke etter at karakteren er meddelt studenten.

Bakgrunnen for å korte ned fristen er at studentene ved de fleste statlige og private institusjoner får tilgang til sensur via nettløsninger eller får karakteren meddelt per telefon, og at det derfor ikke foreligger et reelt behov for en treukers frist. Tidligere måtte studenten møte opp fysisk for å få meddelt karakteren, og det kunne da ta tid før studenten fikk kjennskap til karakteren.

Forslaget i høringsbrevet er basert på uttalelser fra sektoren hvor det vises til at mange studenter venter tre uker med å be om begrunnelse. Etter innføringen av Kvalitetsreformen er semestrene lengre, og institusjonene finner det vanskelig å få ferdigbehandlet klagene før nytt semester er i gang. For studentene kan benyttelse av treukers fristen medføre at de ikke rekker å melde seg opp til ny eksamen dersom de ikke får medhold i klagen. Departementet foreslo på denne bakgrunn at

fristen for å fremsette krav om begrunnelse endres til én uke fra karakteren ble kunngjort.

7.3 Høringsinstansens merknader

De statlige institusjonene, med unntak av *Universitetet i Oslo*, gir støtte til forslaget om å korte ned fristen på fremsettelse av krav om begrunnelse til en uke. Det pekes på at dette er en fornuftig løsning i henhold til dagens nettbaserte system.

Akademikerne, *UNIO* og *Norsk Studentunion* støtter i utgangspunktet ikke forslaget om å korte ned fristen slik det fremgår av høringsbrevet. *Akademikerne* mener at departementet er for positive i sin vurdering av hvilke elektroniske løsninger institusjonene har. *Norsk Studentunion* mener at dersom fristen skal kortes ned må det stilles krav til at institusjonene informerer om karakteren elektronisk.

7.4 Departementets vurdering

Departementet mener at både hensynet til at institusjonene skal ha tilstrekkelig tid til å ferdigbehandle klage på karakter etter universitets- og høyskoleloven § 5-3 fjerde ledd, og at studenten skal få svar på klagen tidnok til å melde seg opp til ny eksamen, tilsier at en forkortelse av fristen slik det er foreslått i høringsbrevet er hensiktsmessig.

Departementet er likevel enig med de høringsinstansene som mener at det bør stilles krav til institusjonene når det gjelder formen på meddelelsen til studentene, samt hvordan krav om begrunnelse kan fremsettes. Det foreslås at fristen for å be om begrunnelse skal være én uke fra karakteren ble kunngjort dersom karakteren meddeles elektronisk og krav om begrunnelse kan fremsettes på tilsvarende måte. Samtidig foreslår departementet at dagens treukers frist videreføres ved annen type kunngjøring enn ovennevnte. Departementet mener at forslaget til ny § 5-3 første ledd harmonerer bedre med dagens tekniske løsninger, samtidig som studentene fortsatt vil ha god tid til å frem-

sette krav om begrunnelser i tilfelle hvor karakteren ikke kunngjøres elektronisk.

Det vises til lovforslaget § 5-3 første ledd.

8 Diverse bestemmelser

8.1 Universitetsmuseene

Universitets- og høyskoleloven § 1-4 annet ledd gir universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Universitetsmuseene fungerer samlet sett som nasjonalmuseum for naturhistorisk og kulturhistorisk materiale og inngår i flere forskernettverk. Det er behov for samordning av oppgaver knyttet til standardisering og tilgjengeliggjøring av data, standardisering av rapporteringssystemer, formidling, forvaltning og forskningsinfrastruktur.

Departementet foreslo i høringsbrevet at § 1-4 annet ledd endres slik at departementet gis hjemmel til å fastsette i forskrift nærmere regler om samarbeid og arbeidsdeling mellom universitetene vedrørende universitetsmuseene.

Høgskolen i Molde foreslo å tilføye i siste setning «*på dette området*». Departementet mener innspillet er en god presisering.

Det vises til lovforslaget i § 1-4 annet ledd.

8.2 Kvalifikasjonsrammeverk

Universitets- og høyskoleloven § 3-2 første ledd omhandler grader, yrkesutdanninger og titler. Departementet foreslo i høringsbrevet å bytte ut begrepet «*rammeverk for kvalifikasjoner*» i første ledd med begrepet «*kvalifikasjonsrammeverk*». Grunnen er et ønske om konsistens, da termen som nå brukes i de fleste dokumenter om saken er «*kvalifikasjonsrammeverk*». Ingen av høringsinstansene hadde merknader til forslaget.

Det vises til lovforslaget § 3-2 første ledd.

8.3 Vurdering av om det finnes søkere klart kvalifisert for fast ansettelse

---

Ved ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger foretas det først en sakkyndig bedømmelse av søkerne, jf universitets- og høyskoleloven § 6-3 tredje ledd. I tillegg til den sakkyndige bedømmelsen kan det også tas hensyn til opplysninger som

kommer fram ved intervju, prøveforelesninger eller andre prøver.

Det fremgår av universitets- og høyskoleloven § 6-5 første ledd at hvis det ikke har meldt seg en søker som etter fastsatte vilkår eller sakkyndig bedømmelse er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det heller ikke er sannsynlig at en kvalifisert søker vil melde seg ved ny kunngjøring, kan en søker ansettes midlertidig. Departementet har tolket bestemmelsen dit hen at det kan tas hensyn til opplysninger som kommer fram ved intervju, prøveforelesning eller andre prøver, når det skal vurderes om det har meldt seg kvalifiserte søkere etter § 6-5 første ledd.

I en uttalelse fra februar 2008 skriver Sivilombudsmannen at en adgang til å vektlegge forhold som kommer fram ved intervju, prøveforelesning eller andre prøver ikke kan utledes av en naturlig språklig forståelse av ordlyden. For å klargjøre lovteksten foreslo departementet i høringsbrevet at § 6-5 første ledd endres slik at det klart kommer frem at ansettelsesmyndighetene kan vurdere om det har meldt seg klart kvalifiserte søkere.

I første ledd er betegnelsen «*vitenskapelig stilling*» benyttet i dagens lovtekst, mens paragrafens overskrift gjelder ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger. For å sikre språklig konsistens foreslo departementet å endre betegnelsen «*vitenskapelig stilling*» til «*undervisnings- og forskerstilling*» også i selve lovteksten.

Det var ingen av høringsinstansene som hadde vesentlige merknader til lovforslaget.

Det vises til lovforslaget § 6-5 første ledd.

8.4 Innstilling ved ansettelse i lederstillinger

Universitets- og høyskoleloven har i § 11-1 egne regler om ansettelser ved statlige universiteter og høyskoler, herunder regler om innstilling ved ansettelse av prorektor og leder for avdeling og grunnenhet. Loven har ikke egne bestemmelser om innstilling ved ansettelse av administrerende direktør ved de institusjoner som har valgt rektor.

Tjenestemannslovens regler gjelder dermed for innstilling av direktør.

For å sikre at studentene som hovedregel blir sikret representasjon i innstillingsutvalget, foreslås det at regler om innstilling ved ansettelse av administrerende direktør tas inn i § 11-1 tredje ledd. Den foreslåtte ordningen er for øvrig i samsvar med den tidligere lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 32 nr. 2.

I forslaget sto det ved en inkurie «*administrativ direktør*» og ikke «*administrerende direktør*». Dette ble påpekt av enkelte høringsinstanser.

På grunn av at administrerende direktør foreslås inntatt i tredje ledd er det etter departementets

vurdering nødvendig å endre også fjerde ledd. Det er bare prorektor og leder av avdeling og grunnenhet som kan ansettes av styret selv uten forutgående kunngjøring (såkalt «kallelse»).

Det foreslås en endring i § 11-1 (6) for å gjøre det klart at innstilling etter sjettede ledd ikke gjelder lederstillingene som er nevnt i § 11-1 tredje ledd. Det framgår av tredje ledd at innstilling for de stillingene som er nevnt i dette ledd, skal skje ved innstillingsutvalg.

Det vises til lovforslaget § 11-1 tredje, fjerde og sjettede ledd.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Kunnskapsdepartementet har tildelt 800.000 kroner til arbeidet med gjennomgang av Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning (NAG). Departementet har tildelt 3 millioner kroner til NOKUT over 2008-budsjettet for å følge opp Brautasetutvalgets forslag, herunder informasjonssenteret, arbeidet med GSU-listen og arbeidet med å gi mer utfyllende informasjon i godkjenningsbrevet. Departementet vil også tildele 6 millioner kroner over 2009-budsjettet for videre oppfølging av ovennevnte.

Etter departementets vurdering vil institusjonene få noe administrativt merarbeid ved utvidet informasjonsplikt ved utestenging og falske vitnemål. Videre vil rett til utsatt eksamen kunne påføre institusjonene noen ekstrautgifter. Dette kan

begrenses dersom gjennomføring av eksamenen kan slås sammen med andre som skal ha utsatt eksamen, herunder de som var syke på eksamensdagen. Departementet påpeker at eventuelle økte utgifter for institusjonene må dekkes innenfor institusjonenes egne rammer.

Når det gjelder forslag til at studenter i fødselspermisjon skal beholde sin studentstatus vurderer departementet det dit hen at det ikke vil medføre økte kostnader for Lånekassen.

Utover dette innebærer forslaget etter departementets vurdering ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av vesentlig betydning. Eventuelle konsekvenser for Kunnskapsdepartementet forutsettes dekket innenfor gjeldende rammer.

10 Merknader til bestemmelsene

Til § 1-4 Særlig ansvar for enkelte institusjoner

Til annet ledd

Bestemmelsen fastsetter av departementet kan gi forskrift om samarbeid og arbeidsdeling mellom universitetene om deres ansvar til å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Til § 3-2 Grader, yrkesutdanninger og titler

Til første ledd

Bestemmelsen er en videreføring av § 3-2 første ledd og angir blant annet at departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og om institusjonenes adgang til å gi grader yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner.

Til § 3-4 Generell godkjenning

Bestemmelsen er en videreføring av § 3-4 annet ledd som omhandler vedtak om generell godkjenning. Bestemmelsen slår fast at NOKUT, etter søknad fra enkeltpersoner, treffer vedtak om generell godkjenning. Det kan søkes om generell godkjenning for utdanning gjennomført ved utenlandske eller norske institusjoner som ikke tilbyr akkrediterte studier etter universitets- og høyskoleloven.

Vedtaket om generell godkjenning innebærer at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning. Begrepene «i nivå og omfang» viser hen til at NOKUT må vurdere om utdanningen i sin helhet, både det kvalitetsmessige nivået og omfanget av utdanningen det søkes godkjenning om, kan anses som likestilt, herunder jevnbyrdig, med norsk akkreditert høyere utdanning. Vedtak om generell godkjenning er ikke en spesifikk faglig godkjenning, men kun en generell vurdering om at den gjennomførte utdanningen er likestilt med norsk akkreditert høyere utdanning på samme nivå. Vedtak om generell godkjenning er hensiktsmessig for søkere som vil bruke godkjenningen mot det ikke-regulerte arbeidsmarkedet.

Til § 3-5 Godskriving og faglig godkjenning

Bestemmelsen regulerer godskriving og faglig godkjenning. Første og annet ledd omhandler god-

skriving, mens tredje, fjerde og femte ledd omhandler faglig godkjenning.

Til første ledd

Bestemmelsen er en videreføring av § 3-4 første ledd og slår fast at universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre tilsvarende universiteter og høyskoler med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. Å «godskrive» innebærer at studenten ikke må ta tilsvarende beståtte emner, fag, eksamener eller prøver på nytt ved innpassing i studier ved universiteter eller høyskoler. Studenten har krav på godskriving etter denne bestemmelsen dersom beståtte emner, fag, eksamener eller prøver oppfyller de faglige krav satt av institusjonen som godskriver. Det følger av institusjonens studieplaner m.m. hvilke faglige krav som gjelder for de enkelte fag og utdanninger. Bestemmelsen gir bare rett til godskriving av utdanning som er akkreditert etter universitets- og høyskoleloven.

Til annet ledd

Bestemmelsen er i hovedsak en videreføring av § 3-5 og slår fast at det kan gis fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Bestemmelsen omfatter eksamen eller prøve tatt ved utenlandske og norske institusjoner som ikke tilbyr akkrediterte studier etter universitets- og høyskoleloven. Fritak for eksamen eller prøve gis ved innpassing i studier ved en institusjon som tilbyr akkrediterte studier. Institusjonen må vurdere om de delene av utdanningen det søkes fritak om kan sies å være tilstrekkelig dekket av allerede avlagt eksamen eller prøve. Dette vurderes på bakgrunn av institusjonens faglige krav til de deler av utdanningen det søkes fritak fra. Bestemmelsen slår også fast at dokumentasjon av realkompetanse kan gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.

Til tredje ledd

Bestemmelsen er en videreføring av § 3-4 tredje ledd og omhandler faglig godkjenning av annen gjennomført utdanning, det vil si utdanning tatt ved utenlandske institusjoner eller norske institusjoner som ikke tilbyr akkrediterte studier etter universitets- og høyskoleloven. Det er universiteter og høyskoler som har institusjonsakkreditering etter universitets- og høyskoleloven som etter bestemmelsen vurderer om utdanningen det søkes godkjenning for er faglig jevngod med utdanning som tilbys ved den enkelte institusjon. I begrepet «faglig jevngod» ligger det et krav til at utdanningen fra Norge eller utlandet oppfyller institusjonens spesifikke krav til bredde og dybde i den aktuelle graden det søkes faglig godkjenning om. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett for søkeren til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

Til fjerde ledd

Bestemmelsen er en direkte videreføring av § 3-4 fjerde ledd som fastsetter at det i særlige tilfeller kan gis helt eller delvis godkjenning etter tredje ledd på grunnlag av kunnskaper dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Dette gjelder eksempelvis der søkeren på grunn av krig, forfølgelse mv. har mistet eksamensbevis eller tilvarende dokumenter hvor det fremgår hva slags utdanning søkeren har gjennomført.

Til femte ledd

Det fremgår av bestemmelsen at NOKUT har ansvar for å formidle informasjon om institusjonens vedtak om godkjenning av utdanning etter tredje ledd samt at NOKUT skal legge til rette for en samordnet nasjonal praksis. Formidling av informasjon vil foregå via en elektronisk base som NOKUT vil ha koordineringsansvaret for. Bestemmelsen åpner for å gi NOKUT en mer markert rolle i institusjonenes faglige godkjenning, herunder at NOKUT kan få en verifiseringsfunksjon av utdanningsdokumenter og en plikt til å hjelpe de institusjonene som ber om dette i forbindelse med kvalitetssikringen av utdannelsen. NOKUTs ansvar og myndighet etter bestemmelsen vil bli nærmere fastsatt i forskrift.

Til sjette ledd

Bestemmelsen slår fast at styret ved institusjonen kan fastsette at det ved andre tilfeller enn søknad på utlyst stilling ved institusjonen kan tas vederlag som dekker utgiftene institusjonen har ved å foreta

en faglig godkjenning av utenlandsk doktorgrad. Det betyr at det ikke kan tas vederlag dersom vurderingen av den utenlandske doktorgraden gjøres i forbindelse med søknad om stilling ved institusjonen.

Søkeren skal kun belastes den reelle utgiften ved en slik godkjenning, og beregningen av institusjonens kostnader må kunne dokumenteres overfor søkeren. Det vises til at det i vurderingen skal tas hensyn til søkere fra lavinntektsgrupper.

Til syvende ledd

Bestemmelsen er i hovedsak en videreføring av § 3-4 femte ledd. Departementet kan etter bestemmelsen gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter § 3-5 om faglig godkjenning.

Til § 3-7 Studentopptak mv.

Til sjette ledd

Bestemmelsen slår fast at bruk av falske vitnemål eller andre falske dokumenter, og bruk av dokumenter fra falske institusjoner er forbudt etter universitets- og høyskoleloven. Bruk av slike dokumenter kan etter universitets- og høyskoleloven blant annet føre til annullering av eksamen eller godkjenning av kurs, annullering av godskrivning eller annullering av godkjenning av utdanning og utestenging og inndragning, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 første ledd a, 4-7 annet ledd, 4-8 tredje ledd og 3-7 åttende ledd. Når det gjelder bruk av falske vitnemål og falske dokumenter må det dreie seg om et dokument som er forfalsket eller ettergjort, og dokumentet må benyttes som ekte for at forholdet skal rammes av bestemmelsen. Dokumenter fra falske institusjoner er ikke forfalsket i så måte, da dokumentet i seg selv er ekte. Her må det foretas en vurdering av om institusjonen er falsk, for å avgjøre om forholdet rammes av bestemmelsen. Departementet vil i forskrift gi nærmere bestemmelser om hva som er falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner.

Til sjuende ledd

Bestemmelsen gir institusjoner, NOKUT og Samordna opptak en plikt til å utveksle informasjon om bruk av falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter fra falske institusjoner. Informasjonsplikten inntreffer etter at forholdet er anmeldt til påtalemyndigheten. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om informasjonsutvekslingen mv.

Til åttende ledd

Vedtak om inndragning av falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter fra falske institusjoner og vedtak om karantenetid treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1. Vedtak om inndragning og karantenetid på inntil ett år treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageorgan. Styret eller institusjonens klagenemnd skal inndra dokumentene dersom vilkårene i sjette ledd er oppfylt. Karantenetiden etter sjette ledd er på inntil ett år, og styret selv eller klagenemnden må vurdere alvorlighetsgraden på opptreden og tilhørende omstendigheter i forhold til lengden på karantenetiden.

Til § 4-5 Rett til fødselspermisjon

Første ledd

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 4-5 første ledd hvor det fremgår at studenter, både mødre og fedre, har rett til fødselspermisjon. Det presiseres i bestemmelsen at studenter i permisjonstiden har status som student ved institusjonen. Det betyr at studenten under permisjonen opprettholder sin studentstatus og tilhørende studentrettigheter etter universitets- og høyskoleloven og tilhørende forskrifter.

Det følger av forskrift om studentsamskipnader § 17 tredje ledd at studenter i fødselspermisjon etter universitets- og høyskoleloven § 4-5 første ledd kan velge om de vil betale semesteravgift, og dermed benytte seg av studentsamskipnadens velferdstjenester under permisjonstiden. Studenter ikke har behov for å benytte studentvelferdstjenestene under permisjonen, kan velge å ikke betale semesteravgift.

I siste setning fremgår det at departementet i forskrift kan gi bestemmelser om studenters, da både fedre og mødres, rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel.

Til § 4-8 Utestenging og bortvisning

Første ledd

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende § 4-8 første ledd hvor styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan bortvise og utestenge en student i inntil ett år hvis opptreden er grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen mv. Endringen omfatter at vedkommende student kan utestenges fra

samtlig institusjoner og kan miste retten til å gå opp til samtlige eksamener under universitets- og høyskoleloven i utestengingsperioden.

Styret eller institusjonens klagenemnd er ikke pålagt å utestenge studenten selv om vilkårene for utestenging er oppfylt. I vurderingen av om en student skal utestenges etter bestemmelsen må alvorret i den handling som foreligger vurderes og avpasses graden og varigheten av utestengingen til forholdet. Departementet vil påpeke viktigheten av samsvar mellom handling og reaksjon, herunder at styret eller institusjonens klagenemnd er forpliktet til å foreta individuelle vurderinger av enkelttilfellene og fatte vedtak med et innhold som proporsjonalt svarer til forholdene som ligger til grunn for utestengingen.

Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall og departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet etter § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans, jf. § 4-8 fjerde ledd.

Institusjonene under universitets- og høyskoleloven pålegges å informere hverandre om vedtak om utestenging truffet med hjemmel i bestemmelsen. Departementet vil i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om informasjonsrutiner mv.

Annet ledd

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende § 4-8 annet ledd hvor styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1 kan utestenge en student i inntil tre år hvis studenten grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring mv. Endringen omfatter at vedkommende student kan utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisopplæring og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven i utestengingsperioden.

Styret eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1 sjuende ledd, er ikke pålagt å utestenge studenten selv om vilkårene for utestenging er oppfylt. I likhet med utestenging etter første ledd må det være samsvar mellom handling og reaksjon. Styret eller institusjonens klagenemnd er forpliktet til å foreta individuelle vurderinger av enkelttilfellene og fatte vedtak med et innhold som proporsjonalt svarer til forholdene som ligger til grunn for utestengingen.

Institusjonene under universitets- og høyskoleloven pålegges å informere hverandre om vedtak om utestengelse truffet med hjemmel i bestemmel-

sen. Departementet vil fastsette i forskrift nærmere bestemmelser om informasjonsrutiner mv.

Til § 5-3 Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse

Første ledd

Bestemmelsen slår fast at fristen for å fremsette krav om begrunnelse for karakterfastsettingen er én uke fra karakteren ble meddelt studenten dersom karakteren ble meddelt elektronisk og krav om begrunnelse kan fremsettes på tilsvarende måte. Dersom kunngjøringen skjer på annen måte, eksempelvis ved at studenten fysisk må møte opp ved institusjonen for å få meddelt karakteren, er fristen for å fremsette krav om begrunnelse én uke fra studenten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort. Tilsvarende gjelder der krav om begrunnelse må fremsettes på annen måte enn nevnt i tredje setning, eksempelvis der studenten personlig må fremsette krav om begrunnelse.

En forutsetning for at fristen for å fremsette krav om begrunnelse begynner å løpe, er at institusjonene har kunngjort karakteren i henhold til tidligere informasjon til studentene, med andre ord fra den dato som er kjent på forhånd. Hvis institusjonen kunngjør karakteren før det forhåndsbestemte tidspunktet, begynner ikke fristen å løpe før den forhåndsbestemte datoen.

Til § 6-5 Midlertidig ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger

Til første ledd

Bestemmelsen er endret ved at «*sakkyndig bedømmelse*» i nåværende lovtekst er erstattet med «*ansettelsesmyndighetens vurdering*». Endringen innebærer at ikke bare sakkyndig bedømmelse,

men også intervju, prøveforelesninger og andre prøver kan høre med i vurderingen av om en søker er klart kvalifisert for fast ansettelse eller ikke.

Til § 11-1 Særskilte ansettelsesbestemmelser for statlige universiteter og høyskoler

Til tredje ledd

Bestemmelsen fastsetter at også ansettelse av administrerende direktør etter § 10-3 skal skje på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg.

Til fjerde ledd

På grunn av at administrerende direktør foreslås inntatt i tredje ledd, er det nødvendig å endre også fjerde ledd. Bestemmelsen fastsetter at det bare er prorektor og leder for avdeling og grunnenhet som kan ansettes av styret selv uten forutgående kunngjøring (såkalt «kallelse»). Administrerende direktør kan ikke ansettes på denne måten.

Til sjette ledd

Det foreslås en endring for å gjøre det klart at innstilling etter sjette ledd ikke gjelder lederstillingene som er nevnt i tredje ledd. Det framgår av tredje ledd at innstilling for de stillingene som er nevnt i der, skal skje ved innstillingsutvalg.

Kunnskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler

I

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres det følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (*universitets- og høyskoleloven*)

§ 1-4 Særlig ansvar for enkelte institusjoner annet ledd skal lyde:

(2) Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. *Departementet kan gi nærmere forskrift om samarbeid og arbeidsdeling mellom universitetene på dette området.*

§ 3-2 Grader, yrkesutdanninger og titler første ledd skal lyde:

(1) Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger en institusjon kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. *Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner. Departementet kan gi forskrift om krav til høyere grad og om omfang av selvstendig arbeid i høyere grad.*

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4 *Generell godkjenning*

NOKUT avgjør, etter søknad fra enkeltpersoner, om utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under loven, *skal gis generell godkjenning slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning.*

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 *Godskriving og faglig godkjenning*

(1) *Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.*

(2) *Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, kan gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.*

(3) *Universiteter og høyskoler som er akkrediterte etter denne lov avgjør selv søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevngrad med utdanning som tilbys ved den enkelte institusjon. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.*

(4) *I særlige tilfeller kan godkjenning etter tredje ledd gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.*

(5) *NOKUT har ansvar for å formidle informasjon om institusjonenes vedtak om godkjenning av høyere utdanning etter tredje ledd og skal legge til rette for en samordnet nasjonal praksis. Departementet kan i forskrift gi regler om NOKUTs ansvar og myndighet.*

(6) *For vurdering av utenlandsk doktorgrad i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved institusjonen, kan styret ved institusjonen fastsette at*

søkeren skal betale et vederlag som dekker institusjonens utgifter for vurderingen.

(7) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

§ 3-7 Studentopptak *mv.* sjette, syvende og åttende ledd skal lyde:

(6) *Bruk av falske vitnemål eller andre falske dokumenter er forbudt. Tilsvarende gjelder for dokumenter utstedt fra falske institusjoner. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om hva som anses som falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner etter denne bestemmelsen.*

(7) Dersom en institusjon under denne lov, NOKUT eller Samordna opptak oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, skal de gjensidig informere hverandre etter at forholdet er anmeldt til politiet. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om informasjonsutvekslingen *mv.*

(8) *Den som har søkt opptak eller godkjenning etter §§ 3-4 og 3-5 ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, vil få nevnte papirer inndratt og vil ikke gis opptak eller få godkjent utdanning i inntil ett år. Vedtak om inndragning og vedtak om karantenetid etter denne bestemmelse treffes av styret selv eller institusjonens klagenemnd med to tredels flertall. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av departementet, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.*

Nåværende syvende ledd blir nytt niende ledd.

§ 4-5 Rett til fødselspermisjon første ledd skal lyde:

(1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. I *permisjonsperioden har studenten fortsatt status som student ved institusjonen og har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Departementet kan gi forskrift om studenters adgang til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel.* Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 og § 12-7 gjelder så langt de passer.

§ 4-8 Utestenging og bortvisning første og annet ledd skal lyde:

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens kla-

genemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet *og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov* i inntil ett år. *Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket.*

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisopplæring og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. *Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket.* Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

§ 5-3 Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse første ledd skal lyde:

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse, dersom studenten får meddelt karakteren elektronisk og kan fremsette krav om begrunnelse på tilsvarende måte, fremsettes innen én uke fra karakteren ble kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

§ 6-5 Midlertidig ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger første ledd skal lyde:

(1) Dersom det til fast *undervisnings- og forskerstilling* ved en høyere utdanningsinstitusjon ikke har meldt seg søker som etter fastsatte vilkår eller ansettelsesmyndighetens vurdering er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det ikke er sannsynlig at kvalifisert søker vil melde seg ved ny kunngjøring, kan likevel en søker ansettes for begrenset tid når:

- a) muligheten for tidsbegrenset ansettelse er nevnt i kunngjøringen, og
- b) vedkommende, etter ansettelsesmyndighetens vurdering, har forutsetninger for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner i løpet av ansettelsesperioden.

Ansettelsesmyndigheten fastsetter ansettelsesperioden, som ikke må vare over tre år. Ansettelsesperioden kan dog forlenges med den tid det tar å få gjennomført en forsvarlig vurdering av vedkommendes kvalifikasjoner, men ikke ut over seks måneder. Tidsrommet kan deretter ikke forlenges, og ny tidsbegrenset ansettelse av vedkommende kan heller ikke skje. Ved utløpet av ansettelsesperioden har vedkommende krav på å bli vurdert for fast ansettelse før stillingen kunngjøres på ny.

§ 11-1 Særskilte ansettelsesbestemmelser for statlige universiteter og høyskoler tredje, fjerde og sjette ledd skal lyde:

(3) Ansettelse av prorektor, leder for avdeling og grunnenhet og *administrerende direktør etter § 10-3* skal skje på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg. Styret selv fastsetter innstillingsutvalgets sammensetning og nærmere regler om innstilling m.m. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

(4) Når særlige grunner taler for det, kan styret selv foreta ansettelse i stilling som prorektor eller leder for avdeling og grunnenhet uten forutgående kunngjøring.

(6) Hvis styret ansetter i *annen* administrativ lederstilling *enn nevnt i tredje ledd*, skal dette skje på grunnlag av innstilling fra administrerende direktør eller rektor når rektor er ansatt som daglig leder.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
